ادامه از صفحه اول

متارکه مبارک

این متارکـه، اصلاح‌طلبان را متحـد و یکپارچه می‌سـازد، اتحـادی در لـوای گفتمـان اصیـل اصلاح‌طلبـی. این متارکه مقوم این باور اسـت که اصل و اساس گفتمان اصلاحات خدشه‌ناپذیر است. بزرگ‌نمایـی انتقادآمیـز از اصلاح‌طلبـان به‌خاطر از دسـت رفتن ائتلاف با اعتدالیون نادیده‌انگاشـتن علت وجودی این ائتلاف سیاسـی است. آن‌طورکه پیداسـت هیچ‌یک از طرفین از ایـن متارکه ناراضی و مغمـوم نیسـتند. اصلاح‌طلبان رونـدی را که در انتخابات ۹۲ به آن روی آورده بودند، در مجلس نیز ادامه داده‌اند: «درقدرت‌ماندن اما نه به هر قیمتی». در انتخابات ۹۲ اصلاح‌طلبان با آری‌گویی به وجدان عمومی و درک این نکته که کشـور در خطر اسـت، وارد عرصـه انتخابات شـدند و بـا حمایت بزرگان اصلاحـات به پیـروزی بزرگی دسـت یافتنـد. این انتخابات اگرچه پرشور و موفقیت‌آمیز بود، اما بیش از آنکه رویدادی غیرمنتظره باشد، ماحصل مشارکت آگاهانه مردم با اصلاح‌طلبان بود. مشـارکتی برای جلوگیـری از عواقب خانمان‌سـوز ناشـی از جنگ احتمالی که دست‌کم آن زمان تهدیدی جدی برای کشور به‌نظر می‌آمد. از این چشم‌انداز انتخابات سال ۹۲ یکی از زیرکانه‌ترین کنش‌های سیاسـی مردم و اصلاح‌طلبان بود که می‌دانسـتند چه می‌خواهند و چرا باید بـه پای صندوق رأی بروند و از کسـی که از صنـدوق رأی بیرون می‌آید چه انتظـاری دارند. اگـر بگوییم در طـول تاریخ ایران ایـن انتخابات از این نظر بی‌نظیر اسـت، اغراق نکرده‌ایم. از پس این تصمیم‌گیری آگاهانه دولتی برآمده که از مشـارکت مردم در قواعد بازی سیاسـی نشـأت گرفته است. بدون شـک این انتخابات مثل هر انتخابات دیگری که پیروزی یا عدم پیـروزی آن چندان معلوم نبود، رخـدادی سیاسـی محسـوب نمی‌شـود. رخداد سیاسـی، رویدادی نابهنگام اسـت کـه دفعتا رخ می‌دهد. برای رخـداد نمی‌شـود برنامه‌ریزی کرد. حتی اتفـاق تاریخ‌سـازی همچـون «دوم خرداد» را با تسـامح می‌تـوان رخـداد خوانـد. منضم، یا منطبق‌کـردن مفاهیـم تئوریک ماننـد «رخداد» با کنش‌های نظام‌مند سیاسی همچون انتخابات ۹۲ و تحلیل براساس این طرز تلقی راه به جایی نمی‌برد. هر اتفاق سیاسـی را باید در قالب و قدر و قامت آن ارزیابی و تحلیل کرد تـا نتیجه حاصله از آن به کار جناح‌ها و گروه‌های سیاسی و مردم بیاید.

بی‌تردید انقلاب اسلامی ۵۷ یک رخداد سیاسی بود، چـون تغییر اساسـی در امکان‌های سیاسـی کشور به‌وجود آورد. بسـیاری از امکان‌های سیاسی را ناممکـن، و امکان‌هـای تـازه‌ای را خلق کرد. در افق این امکان‌ها، سـوژه‌ای سیاسـی مجال ظهور یافـت که شـکل‌گرفتنش در گـروِ آری‌گفتن به این «امکان‌های ناممکن» بـود. انتخاباتی که با جنبش دوم خرداد شـکل گرفـت، یا حتی انتخابات سـال ۹۲ و هفتم اسـفند ۹۴، رخداد سیاسـی محسـوب نمی‌شـوند. اینها کنش‌های سیاسی و مشارکت در قاعده و قوانین کلیشـه‌های نظام‌مند سیاسـت‌اند. درحالی‌که رخداد سیاسی بناسـت این کلیشه‌ها را منسـوخ اعلام کند و افقی تازه بگشـاید. اما در دو انتخابات اخیر اصلاح‌طلبان و مردم تنها توانسـتند با مهارت در قاعده سیاسـی نقش‌آفرینی کنند و به موفقیت دسـت یابند. انتظارات سیاسـی آنها نیز از همین قواعد پیروی می‌کند. اما جلوه‌دادن هر کنش و واکنش متعارفی در بازی سیاسـت به رخداد - از انتخابـات گرفته تا ائتلاف‌های سیاسـی مرسـوم- تهی‌کردن مفاهیم از قابلیت‌های انتقادی‌شان است که امکان تأمـل در وضعیت را از بین می‌برد و ما را به بیراهه می‌کشاند.

کودتای ارتش علیه اردوغان یا اردوغان علیه ارتش؟

... و در کمتـر مـواردی منافع ملی لحاظ می‌شـد. در کودتای اخیـر ترکیه هرچند بمبـاران پارلمان و بعضـی درگیری‌های پراکنده در اسـتانبول و آنکارا صـورت گرفت؛ با این‌حـال اقداماتی کـه در چهار روز گذشـته طرفداران دولت با نظامیان، سربازان و درجه‌داران جزء ارتش به عنوان حامیان کودتا انجام دادند، غیرانسـانی و مشـمئزکننده بود. سـربریدن سـربازان، بریدن گوش افسـران دخیـل در کودتا و شـلاق‌زدن و جمع‌کردن آنها در جایی و تلنبارکردن آنهـا روی هـم و همچنیـن دسـتگیری و برکناری گسـترده نظامیان و قضات ترکیه به اتهام همکاری با «فتح‌اله گولن»، چنان با عجله و برنامه‌ریزی‌شده انجام شـد، گویـی «گولن» کـه متهم بـه رهبری کودتاسـت، هم‌زمان با شلیک نخسـتین گلوله در ترکیه فهرسـت همـه همکاران خـود و طرفداران کودتا را در اختیار اردوغان و دولت او قرار داده بود! رفتار وحشـیانه‌ای که در این چند روز با افراد متهم به شـرکت در کودتا صورت گرفت، نشـان می‌دهد در ترکیـه هیچ افق روشـنی برای رعایـت آزادی و موازین حقوق بشـر وجود ندارد و اگر کورسویی هم باشـد، اردوغان درصدد ریشه‌کن‌کردن آثار اندک آن اسـت. اگر اردوغان در برابر مخالفان ترک‌زبان خود به این‌صورت موازین حقوق بشـر را زیر پا می‌گذارد، با سـایر ملیت‌های مقیم ترکیه مانند ارامنه، کردها، اعـراب و پیـروان ادیان و مذاهب دیگر (شـیعیان، بکتاشـیان و علویان) چه رفتاری خواهد کرد؟ آنچه در چنـد روز گذشـته در ترکیه صـورت گرفت، در مقابل آنچه در شش ماه گذشته در مناطق جنوب و جنوب‌شرقی ترکیه انجام شده، قطره‌ای از دریاست.

عکس: مهدی حسنی

راغفر در گفت‌وگو با «شرق» از ۳ شوک قیمتی در دهه ۸۰ خبر می‌دهد

فرار مغزها با نبود مسکن

شـرق: موضوع مسـکن، به‌عنوان عامـل اصلی فقر در تهران زمانی مطرح شـد که پایتخـت ایران، رکورد نسـبت هزینه مسـکن به کل مخارج در دنیـا را از آن خود کرد. نتایج یک تحقیق دانشـگاهی نشان می‌دهد که عامل مسـکن، اصلی‌ترین تبیین‌کننده فقر در تهران بوده و شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در اولویت‌هـای بعدی قرار دارند. این در حالی اسـت که حسین راغفر، عضو هیأت‌علمی دانشگاه الزهرا(س) در گفت‌وگوی خود با «شرق» حتی هزینه‌های بالای خرید مسکن، رهن و اجاره آن را به‌عنوان مهم‌ترین عامل برای مهاجرت از کلان‌شـهر تهران به حاشیه‌های این شهر و شهرهای دیگر می‌داند. اما او تأکید می‌کند که مهم‌تر از این مسائل، نداشتن افق روشن برای داشتن یک سرپناه مناسب حتی به فرار مغزها از ایران نیز منجر شده است. در حاشیه نخستین اجلاس جهانی شوراها و شهرداران ۲۰۱۶، پنل اقتصاد شهری از سوی انجمن علمی اقتصاد شهری ایران برگزار شد که در یکی از پنل‌های تخصصی آن، مقالـه‌ای با عنوان «تحلیل فضایی فقر شـهری در کلان‌شهر تهران» توسط سـامان ولی‌نوری، دانشجوی دکترای برنامه‌ریزی شهری دانشـگاه خوارزمی تهران ارائه شـد. پژوهشـگر در این مقاله عنوان کرد که فقر یک گرفتاری و معضل جهانی اسـت که دامان بسیاری از شـهرها به‌خصـوص کلان‌شـهرهای کشـورهای روبه‌توسعه را گرفته است و به‌دلیل آنکه ریشه بسیاری از ناهنجاری‌های شـهری در تمامی ابعـاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست‌محیطی فقر است، امروزه در محوریت مباحث کلان توسـعه جهانی قرار گرفته؛ به‌گونه‌ای که اولین هدف از اهـداف بیانیه هزاره ملل متحد را به خود اختصاص داده است. وی تصریح کرده بود: واقعیت این اسـت که فقر شـهری، پایداری را در تمامی ابعاد و جوانب آن تهدید می‌کند. در شـناخت، بررسی و مطالعه فقر که نخستین گام برای مبارزه با آن اسـت، تاکنون روش‌های ناکارآمد صرفا اقتصادی و با رویکرد ایستا به‌کار گرفته شده‌اند درحالی‌که در مطالعه فقر باید ابعاد زمانی و مکانی پدیده را به‌درستی در نظر گرفت. مطالعه دینامیک فقر در یک شـهر مشـخص، کمک زیـادی به شـناخت بهتـر قضیـه و در نتیجه برنامه‌ریـزی برای رفع آن می‌کند. بـه گفته ولی‌نوری، کلان‌شـهر تهران مانند دیگر کلان‌شـهرهای جهان نیز با فقر شـهری و نمود بیرونی آن یعنی سکونتگاه‌های غیررسمی، دست‌وپنجه نرم می‌کند که نتایج این تحقیق که با تکنیـک تحلیل عاملی انجام شـده و عامل‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و مسکن را در ۴۳ شاخص بررسی کرده، نشـان می‌دهد عامل مسکن اصلی‌ترین تبیین‌کننده فقر در تهران اسـت. به گزارش مهر، نقشه پهنه‌بندی فقر در تهران کـه در مقیاس بلوک آماری و با اتکا به داده‌های آماری سرشـماری سـال ۱۳۹۰ و با روش ویکور فازی انجام شـده است و همچنین تحلیل آماره موران حکایت از آن دارد که الگوی فقر در تهران خوشـه‌ای بوده و منطقه ۱۷ دارای بیشترین افراد فقیر بوده و مناطق ۱۸، ۱۹ و ۲۰ در رده‌های بعدی قرار دارند. بنابراین این مناطق باید در اولویت برنامه‌های توسعه و توانمندسازی شهری قرار بگیرند.

آیا از مسکن، به‌عنوان عامل اصلی فقر در تهران می‌توان یاد کرد؟

سـهم مسکن در هزینه خانوارها در شهر تهران ۵۰ درصد مخارج خانوار اسـت و به‌طـور طبیعی نقش تعیین‌کننده‌ای در هزینه‌های خانوار دارد. سـال ۸۶ و سـال‌های متناوب بعدی به‌ویژه در سال‌های ۹۰ و ۹۱، با افزایش شـدید قیمت ارز و تورم بالای ۴۰ درصدی، با افزایش صددرصدی قیمت مسکن روبه‌رو بودیم. با افزایش سوداگری زمین و مسکن، عملا مسکن از سبد مصرف بسـیاری از خانوارهای جدید حذف شـد و از آن پس دیگر ازدواج به تعداد کافی انجام نمی‌شـود، زیـرا جوانان دیگر حتی قادر به تأمین اجاره مسـکن و رهن آن نیستند. به همین دلیل بخش درخور توجهی از جوانانی که می‌خواهند وارد زندگی مشـترک شوند، به‌دلیل ناتوانی در خرید یا اجاره مسکن، ناگزیر هستند در خانواده‌های والدین خود بمانند. نقش مسکن فقط به فقر داخل کشور یا شهر تهران هم مرتبط نمی‌شود، بلکه مسـکن یکی از دلایل اصلی بسـیاری از گروه‌ها به‌ویژه گروه‌های جوان برای مهاجرت و خروج از کشور اسـت، زیرا امکان خرید خانه به‌ویژه در کلان‌شـهرها را که موطن آنهاسـت ندارند و چشم‌انداز روشنی هم برای دسترسی به یک مسکن منطقی را عملا از دست داده‌انـد؛ بنابراین مسـکن یکی از دلایـل مهاجرت در سال‌های اخیر شده اسـت. به همین دلیل هم هست که مسـئله مسـکن در تمـام دنیا یک مسـئله کاملا سیاسـی اسـت و حکومت‌ها چه غربی و چه شرقی با هر گرایشی، مسـئله مسکن را در اولویت حمایت‌ها و برنامه‌هـای اجتماعی خود قـرار می‌دهند. در ایران هم مسئله مسکن کاملا شناخته‌شده است، زیرا سهم مسکن در کل هزینه‌های خانوار ۵۰ درصد است، البته این رقم احتمالا واقعی نیسـت و واقعیت بیش از این است، زیرا به‌طور میانگین ۵۰ درصد است. این رقم در کل ایران حدود ۳۳ درصد اسـت و این نشان می‌دهد چرا بخش زیادی از جامعه و ساکنان شهر تهران دچار فقر هستند. درواقع یکی از دلایل اصلی فقر شهر تهران دسترسی‌نداشتن به یک سرپناه مناسب است.

شما به مهاجرت به سبب فقر برای خرید، اجاره و رهن مسکن اشاره کردید. منظور شما از مهاجرت به حاشیه شهر تهران است یا شهرهای دیگر ایران؟

به هر دو و همین‌طور خارج از کشـور. مسکن حتی یکی از دلایل مهم فرار مغزهاسـت. متأسـفانه شـهر تهران در نسـبت هزینه مسـکن به کل مخارج در دنیا، رتبه اول را دارد. این مهاجرت عملا باعث شـده تعداد زیادی از افرادی که در کلان‌شـهرها بـه دنیا آمده‌اند، به‌دلیل ناتوانی در خرید مسـکن در آن شهر، به مناطق حاشـیه‌ای شـهر رانده شـوند؛ در این حالـت نوعی مهاجرت اجباری برای افـراد رخ می‌دهد. نوع دیگری از مهاجـرت نیز بـه مناطق محروم‌تر کشـور با صرف هزینه‌هـای پایین‌تر اتفاق می‌افتـد؛ اما مهم‌تر از همه، خروج از کشـور به‌دلیل هزینه‌های بالای مسکن است که بخش درخور توجهی از آن را می‌توان در قالب فرار مغزها تفسیر کرد.

در چه سال‌هایی بیشترین مهاجرت به خارج از کشور را به‌دلیل هزینه‌های بالای مسکن داشتیم؟

از سـال ۱۳۴۰ تا پایان سـال ۹۲، پنج چرخه تجاری مسکن داشتیم که در این دوره‌ها قیمت مسکن به‌شدت افزایش یافت. سه چرخه از این پنج چرخه در دهه ۸۰ اتفاق افتاد و با افزایش‌های به‌شدت بالا مواجه شدیم. نخستین آن در سـال ۸۰ و چرخه بعدی در سال ۸۶ و چرخه سـوم نیز در سـال‌های ۹۱،۹۰ و ۹۲ رخ داد که شاهد شتاب دیگری در قیمت مسکن بودیم؛ بنابراین در دهـه ۸۰ به‌ویژه پس از سـال ۸۶، یکی از دلایل اصلی مهاجرت‌های گسـترده و فرار مغزها از کشـور، مسئله ناتوانی جوانان و خانوارها در تأمین مسـکن بود، حتی خانوارهایی که صاحب مسکن بودند هم چشم‌اندازی برای دسترسی فرزندان به مسکن مناسب را در سبد آتی فرزندان خود نمی‌دیدند.

آیا ایـن فرم افزایش قیمت‌ها، در کشـورهای دیگر نیز برای مسکن وجود داشته که اسباب دردسر شود؟

در کشـورهای صنعتـی در سیاسـت‌های بخش عمومی بـرای کنترل قیمت مسـکن و تأمین امکانات و تسـهیلات با نرخ‌های بهره بسیار پایین (حدود چهار درصد) برای افرادی که برای بار اول مسـکن خریداری می‌کنند، امکاناتی فراهم اسـت که سبب می‌شود آنها به سـهولت صاحب مسکن شـوند. درحال‌حاضر در شـهر لندن، باوجود اینکه وضعیت اقتصادی کشور با محدودیت‌هایی روبه‌روست و با کاهش سرمایه‌گذاری و به‌تبع آن افزایش قیمت در بخش مسکن در سال‌های اخیر مواجه بوده‌اند و این کشـور مقصد مهاجرت‌های گسـترده‌ای بوده، دولت انگلسـتان برای اینکه قیمت را تنظیـم کنـد، امکاناتی را بـرای افـراد فراهم کرده است، از جمله اینکه کسـانی که برای اولین‌بار مسکن خریداری می‌کنند تا صـد درصد می‌توانند از بانک وام بگیرنـد. این یکی از اقداماتی اسـت کـه دولت‌ها در کشـورهای صنعتی برای کنترل قیمت مسـکن انجام می‌دهنـد؛ اما در ایران به‌دلیل اینکه متأسـفانه برخی از نهادها و شـخصیت‌هایی که درون قدرت هستند، در این فعالیت‌ها دخیل‌اند و منافع بزرگی کسب می‌کنند، اصلی‌ترین عامل افزایش شـدید قیمت در چرخه‌های تجاری در ایران به حساب می‌آیند.

درحال‌حاضر مقصد بیشترین مهاجرت‌ها، کدام کشورهاست؟

در بسـیاری از کشـورهای اروپای غربی و آمریکای شمالی، شـهرهای مختلف قیمت‌های متفاوتی دارند؛ اما تسهیلاتی که فراهم می‌شود عمدتا شبیه هم است. در بسـیاری از کشورها بانک‌ها تا ۸۰، ۸۵ درصد قیمت مسکن را وام می‌دهند و نرخ‌های بهره هم بسیار پایین است.

این امکانات برای مهاجران هم فراهم است؟

یکـی از دلایل پرداخـت وام بانکی به اشـخاص، آن اسـت که این افـراد در آنجا مقیم باشـند، فارغ از این مسـئله یکی از محل‌های کسـب درآمد بسیاری از خارجی‌های مقیم در این کشـورها، اخذ اجاره اسـت. در واقـع یکـی از محل‌های کسـب درآمد بسـیاری از افـرادی کـه از کشـورهای در حال توسـعه به این کشـورها مهاجرت می‌کنند، خرید خانه با هدف اجاره به دانشجویان خارجی و... است که محلی برای کسب درآمد بلندمدت برای آنها محسوب می‌شود.

بانک مرکزی از برگزاری مجمع سالانه ۱۴ بانک ممانعت کرد

هفته تنفس بانک‌های متخلف

شـرق: بانک مرکـزی روی حرفش ایسـتاد و مجمع سـالانه ۱۴بانکی که صورت‌های مالی خود را طبق فرمت نمونه بانک مرکزی ارائه نکرده بودند، برگزار نشد. بانک مرکزی از اواخر سال ۹۴ به بانک‌ها بخش‌نامه‌ای فرستاد و از آنها خواست صورت‌های مالی خود را براساس فرمت نمونه بانک مرکزی و در چارچـوب (IFRS) تنظیـم کنند و پیش‌نویس آن را تـا یک ماه قبل از برگزاری مجمع برای بانک مرکزی بفرستند تا اجازه برگزاری مجمع سالانه به آنها داده شـود. بعد از این اخطار، بانک مرکزی چندی پیش بخش‌نامه دیگری بـرای تاکید بر بخش‌نامـه قبلی به برخی از بانک‌ها و مؤسسـات مالی و اعتباری دارای مجوز ارسـال کرد تا مجالی برای بهانه‌آوری بانک‌ها باقی نگذارد و آب پاکی را روی دستشـان ریخته باشـد. حالا فصل برگزاری مجامع بانک‌ها فرا رسـیده است؛ اما طبق گفته معاون امور سرمایه‌گذاری و بین‌الملل بانک سینا، برای مجامع عمومی ۱۴ بانک که صورت‌های مالی آنها براسـاس فرمت IFRS تنظیم نشده اسـت، دو هفته تنفس اعلام شد. محمدرضا سـاروخانی با اشـاره به اختلاف نظر سازمان حسابرسی و بانک مرکزی درباره صورت‌های مالی، به فارس گفته است: صورت‌های مالی این بانک‌ها از سـوی سازمان حسابرسی و با فرمت قبلی تنظیم شده و با توجه به تأکید بانک مرکزی بر تنظیم صورت‌های مالی طبق فرمت IFRS دو هفته تنفس برای برگزاری مجامع این بانک‌ها ازجمله بانک سـینا در نظر گرفته شد. طبق اظهارات او، سازمان حسابرسی خود را مسئول تدوین استانداردها می‌داند و معتقد اسـت بانک مرکزی نباید استانداردسـازی کند. هنوز این اختلاف نظر باقی اسـت و سازمان حسابرسـی و بانک مرکزی دراین‌باره در حال مذاکره هستند.

آزمونی برای بانک مرکزی

شـاید از زمان ابلاغ فرمت نمونه صورت مالی بانک‌ها از سـوی بانک مرکزی، کمتر بانکی تصور می‌کرد ایـن بخش‌نامه یک رجزخوانی صرف نباشـد و بانک مرکزی قاطعانه پای آن بماند؛ امـا حالا جدای از تعدادی بانک خصوصی که با رعایت این دسـتور بانک مرکزی مجمع سالانه خود را برگزار کرده‌اند، به وسـیله حکم مجمع سالانه حدود نیمی از بانک‌های بزرگ کشـور به استناد همین بخش‌نامه به تنفس کشیده شده‌اند تا شاید در این مهلت، نظر مساعد بانک مرکزی را جلب کنند. فرصتی دوهفته‌ای که می‌تواند به‌عنوان مهلتی برای مصالحه با بانک مرکزی هم تلقی شود، گرچه کارشناسـان معتقدند با هرگونه مصالحه یا مسامحه‌ای در این کار، باید فاتحه حاکمیت نظارتی بانک مرکزی را خواند.

حرف سازمان حسابرسی نابجاست

غلامحسـین دوانی، یکی از حسابرسانی اسـت که اعتقاد دارد متصدی تعیین نحـوه ارائه صورت‌های مالی بانک‌ها، بانک مرکزی اسـت، نه نهاد متولی اسـتاندارد و به همین اسـتناد، الزام بانک مرکزی بـرای بانک‌ها را یک کار درسـت می‌داند کـه می‌توان از آن دفاع کرد؛ تا جایی که با اشـاره به اعتراض سـازمان حسابرسی به ارائه نمونه صورت‌های مالی بانک‌ها از سوی بانک مرکزی، می‌گوید: «اگر حرف سازمان حسابرسی درست هم باشد، نابجاسـت؛ هرچند به موجب قانون پولی، نمونه صورت‌های مالی بانک‌ها را بانک مرکزی باید ارائه کند و اعتراض سـازمان حسابرسی وارد نیست».به گفته دوانی، نمونه جدید صورت مالی ارائه‌شده از سوی بانک مرکزی چندان تفاوتی با صورت‌های مالی قدیمی ندارد و بانک‌ها به‌راحتی می‌توانند در این مهلت دوهفته‌ای صورت مالی خود را با فرمت جدید ارائه کنند.

الزام به افشای حقوق مدیران در صورت‌های مالی جدید

این حسـابدار رسمی اظهار می‌کند ازآنجاکه در صورت‌های مالی جدید افشـای حقوق مدیران الزام بوده و بانک‌ها نمی‌خواهند این مورد را افشـا کنند، به آن تن نمی‌دهند و از دیگر سـو بانک‌ها فکر می‌کنند اگر از الان زیر پرچم بانک مرکزی بروند، دیگر نمی‌توانند خودسرانه کار کنند و این مسئله به مذاقشـان خوش نمی‌آید. دوانی معتقد اسـت بانک مرکزی می‌خواهد موضع حاکمیتی نظارتی خود را جا بیندازد؛ اما با توجه به اینکه در کشـور ما همیشـه مصالحه نیز یکی از راهکارهای حل اختلاف قلمداد می‌شـود، امکان اینکه در دو هفته آتی بانک‌ها بخواهند کار را به مصالحه بکشـانند، نیز وجود دارد؛ گرچه بانک مرکزی اگر تن به این کار بدهد، باید فاتحه اعمال نظارت را بخواند و دراین‌صورت در آینده نزدیک شـاهد فروپاشـی سیستم بانکی خواهیم بود.

پای ذخیره مطالبات معوق در میان است

مدیرعامل اسبق بانک سامان با اعتقاد به اینکه حسابرسان صورت‌های مالی بانک‌ها معتمد بورس و بانک مرکزی هسـتند، برگزارنشـدن مجامع ۱۴ بانـک را صرفا به دلیل پایبندنبـودن بانک‌ها به نمونه صورت‌های مالی ارائه‌شـده مربوط نمی‌دانـد. الله‌وردی رجایی‌سلماسـی، ذخیره مطالبات معوق و مطالبـات غیرجاری در صورت‌های مالـی بانک‌ها را مورد اصلی اختلاف بانک‌ها و بانک مرکزی عنوان می‌کند که در صورت‌های مالی جدید باید به صورت شفاف مشخص شود و کفایت داشته باشد. البته این کار زمان زیادی نمی‌برد؛ اما باید بانک‌ها و بانک مرکزی به تفاهم برسـند. او به‌عنوان نخسـتین دبیرکل بـورس تهران یادآور می‌شـود که هرچه میـزان ذخیره مطالبات افزایش پیدا کند، سـود ویژه و سود تقسیم‌شدنی کاهش می‌یابد؛ اما ازآنجاکه از یک سـو بانک مرکزی بر ذخیره‌گرفتـن برای مطالبات تأکید دارد، از سوی دیگر بانک‌ها هم در پی تقسیم سود بالا به سهام‌داران هستند؛ شفافیت بالای صورت‌های مالی جدید اجازه تحقق این خواسته را نمی‌دهد. فعلا این ۱۴ بانک نتوانسته‌اند نظر بانک مرکزی را تأمین کنند.

رشد آرام بازار در روزهای پیش‌رو

مجتبی شهبازی
مدیر معاملات کارگزاری بانک پاسارگاد

روند آهسـته و روبه‌رشد در بازار در ماه تیر به‌خوبی نمایان است. به نظر می‌رسد با وجود پایین‌بودن نسبی حجم معاملات در ماه‌های اخیر و رکود نسبی در بورس کماکان رشـد شـاخص بیانگر افق بهتر برای ماه‌های پیش‌رو باشـد. ارزش معاملات بورس تهران در هفته آخر تیرماه به ۹هزارو ۴۱۹ میلیارد ریال رسـید. در هفته گذشته شـاخص کل با یک درصد افزایش روبه‌رو شد. در پایان معاملات شـاخص کل بـا ۷۵۱ واحد افزایش نسبت به هفته قبل، به رقم ۷۴هزارو ۵۱۴ واحد رسید. در پنج روز کاری هفته ارزش کل معاملات سهام و حق تقدم به ۹هزارو ۴۱۹ میلیارد ریال بالغ شد که نسبت به هفته قبل، ۳۳ درصد کاهش یافته اسـت که مهم‌ترین عامل این کاهش بسـته‌بودن نمادهای اصلی به علت برگزاری مجامع شرکت‌ها بوده است. در ضمن تعداد چهارهزارو ۴۸۸ میلیون سهم و حق تقدم در ۲۷۶ هزار دفعه معامله شـد و به ترتیب ۹ درصد و چهار درصد کاهش را نسبت به هفته گذشته آن تجربه کرد. ارزش معامـلات نرمال به ۹هزارو ۴۱۹ میلیارد ریال رسـید و حجم معامـلات نرمال بـا چهارهـزارو ۴۸۸ میلیون سـهم بـه ترتیب بـا ۹ درصد کاهش و شـش درصد افزایش نسـبت به هفته گذشته همراه شـدند. براین اساس تعداد ۱۵۳میلیون‌و۴۴۸هزارو چهار برگه اوراق مشارکت به ارزش هزارو ۵۵۰ میلیارد ریال معامله شد که ۳۲ درصد افزایش نسـبت به هفته گذشته را نشان می‌دهد. در هفته جاری انتشـار، چاپ و تکثیر با حدود ۱۵ درصد، اسـتخراج زغال‌سنگ با ۴۱۵ درصد، دباغی، پرداخـت چرم و سـاخت انواع پاپوش بـا ۱۳ درصد، استخراج نفت گاز و خدمات جنبی جز اکتشاف با شش درصد، محصولات کاغذی با شش درصد، فراورده‌های نفتـی، کک و سـوخت هسـته‌ای بـا شـش درصد، محصولات چوبی با چهار درصد و ساخت محصولات فلزی با چهار درصد بیشـترین تغییر مثبت در شاخص را نسـبت به سایر گروه‌ها داشـتند. اگر به آمار ماه تیر هم نیم‌نگاهی داشـته باشـیم، ارزش معاملات تیرماه با وجود برگزاری مجامع از رشـد حدود هشت‌درصدی نسبت به خردادماه برخوردار بوده است. این در حالی اسـت که شـاخص کل با هزارو ۸۹۹ واحـد افزایش نسـبت به ماه قبل معـادل ۶،۲ درصد رشـد، به رقم ۷۴هزارو ۵۱۴ واحد رسـید. در تیرماه انتشـار، چاپ و تکثیر با ۲۴ درصد، ماشـین‌آلات و دستگاه‌های برقی با ۲۰ درصد، دباغی، پرداخت چرم و ساخت انواع پاپوش با ۱۹ درصد، اسـتخراج زغال‌سنگ با ۱۶ درصد، ساخت محصـولات فلزی بـا ۱۳ درصد، اسـتخراج کانه‌های فلزی با ۱۲ درصد بیشـترین تأثیر مثبت بر شـاخص در تیرماه را داشـته‌اند. بازار اسـتقبال خوبـی از اوراق با درآمد ثابت دارد و هفته گذشته شاهد پذیره‌نویسی یک میلیون اوراق مرابحه شرکت فولاد مبارکه اصفهان به ارزش یک هزار میلیارد ریال بودیم و پذیره‌نویسـی این اوراق با استقبال قابل‌توجه سرمایه‌گذاران مواجه شد.

عنوان شاخص	۲۲ تیر	۳۰ تیر	تغییر
کل	۷۳۷۶۳	۷۴۵۱۴،۱	۷۵۱،۱
شاخص قیمت	۲۶۶۸۱،۸	۲۶۸۰۳،۹	۱۲۲،۱
شاخص کل (هم‌وزن)	۱۳۶۴۲،۴	۱۳۸۳۱،۸	۱۸۹،۴
شاخص قیمت (هم‌وزن)	۱۱۰۲۹،۸	۱۱۱۲۵،۶	۹۵،۸
آزاد شناور	۸۲۳۲۶،۱	۸۳۴۲۰،۳	۱۰۹۴،۲
۵۰ شرکت بزرگ	۲۹۲۰،۳	۲۹۴۸،۳	۲۸

خبر

وزارت اقتصاد:

دستوری برای انتشار فیش‌های حقوقی صادر نشده است

● **ایلنا:** وزارت امور اقتصاد و دارایی روز پنجشـنبه در اطلاعیه‌ای اعلام کرد: هیچ دسـتوری درخصوص انتشار فیش‌های حقوقی مدیران سابق این وزارتخانه صادر نشـده اسـت. اطلاعیه وزارت امـور اقتصاد و دارایی پس از آن صادر شـد که در روزهای گذشـته اخباری درخصوص دستور وزارت اقتصاد برای انتشار فیش‌هـای حقوقی مدیـران وزارت امـور اقتصاد و دارایی در دوره ریاست‌جمهوری محمود احمدی‌نژاد منتشر شـد. در اطلاعیه وزارت امور اقتصاد و دارایی آمده است: این‌گونه اقدامات و رفتارها در شأن دولت تدبیر و امید نیسـت و در سیاسـت‌های وزارت امور اقتصـاد و دارایی نیز جایی ندارد. وزارت امور اقتصاد و دارایـی در این اطلاعیه نوشـت: خبر منتشرشـده صحت ندارد و هیچ دسـتور کتبی و شـفاهی برای انتشـار فیش‌هـای حقوقـی دولت قبل از سـوی هیچ‌یک از بخش‌های وزارت امور اقتصاد و دارایی به دسـتگاه‌های تابعه ابلاغ نشده است. در این اطلاعیه آمده اسـت: البته در مـواردی وزارت امور اقتصاد و دارایی درخواسـت ارسـال اطلاعات دستمزدها را از دسـتگاه‌های تابع داشته است که این اقدام صرفا در پی درخواست دستگاه‌های نظارتی بوده و هیچ دلیل دیگری نداشته است.

اقدام جالب کارگر پتروشیمی بوعلی

● یکی از کارگران پتروشـیمی بوعلی ماهشـهر، دو روز از حقـوق ماهانـه خود را برای بازسـازی و جبران خسـارات آتش‌سـوزی در پتروشـیمی بوعلی ماهشـهر اختصاص داده است. این کارگر قدیمی پتروشـیمی بوعلی ماهشهر در نامه‌ای به مدیرعامل این مجموعه با اشاره به سابقه خدمت خود، از او درخواسـت کرده اسـت با برداشـت ماهانـه دو روز از حقوق وی، بخشـی از مخارج بازسازی مخازن سوخته این شرکت را تأمین کنند.

بودجه فقرزدایی در کشور چقدر است؟

● **ایسـنا:** معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و مسئول پروژه مبارزه با فقر در اقتصاد مقاومتی گفت: بودجه فقرزدایی در کشـور شش هزار میلیارد تومان است. حیدری در جلسه اقتصاد مقاومتی استان بیان کرد: لرستان به عنوان پایلوت اقتصاد مقاومتی در نظر گرفته شده اسـت و دولت نگاه خاصی به این استان دارد. وی افزود: سهم ما از بودجه فقرزدایی در اقتصاد مقاومتی هزار میلیارد تومان است.

سعیدنژاد: به بهانه مبارزه با قاچاق به ترانزیت لطمه نزنیم

● **ایلنا:** محمد سـعیدنژاد، مدیرعامل سازمان بنادر و دریانـوردی، با اعـلام اینکه نباید بـه بهانه قاچاق کالای ترانزیتی با موضوع ترانزیت به‌صورت دستوری برخـورد شـود، اظهار کـرد: تغییر قوانیـن پی‌درپی مربوط به ترانزیت کالا مسـیر ترانزیتی ایران را ناامن و غیرمطمئن می‌کند.

ارز و طلا

لرزه دوباره طلا

● **شـرق:** طلای جهانی دیروز تا هـزارو ۳۲۱ دلار افت کـرد اما بازار تهران نوسـان‌های اندکی را طی می‌کند. این نکته از مسـیر حرکـت معاملات آنلاین روز جمعه طلا کاملا مشـهود است که قیمت‌ها در معاملات آنلاین صعودی نشده بلکه درجا می‌زنند. کارشناسـان دلیل افـت قیمت طـلا را در افزایش انتظـارات سـرمایه‌گذاران و کارشناسـان اقتصادی نسـبت به افزایش نرخ بهره آمریکا در ماه‌های آینده می‌داننـد. به گزارش طلا به نقـل از پایگاه اینترنتی بولیون‌دسـک، با توجه بـه انتشـار آمارهای مثبت اقتصادی در آمریکا به نظر می‌رسـد کـه انتظارات درخصوص افزایش نرخ بهره فدرال‌رزرو بیشتر شده و این مسـئله فشـار زیادی را بر قیمت جهانی طلا وارد کرده است. تحلیلگران معتقدند بازار هم‌اکنون منتظر برگزاری نشسـت مهم و حسـاس فدرال‌رزرو آمریکا در روز چهارشنبه آینده است. سطح حمایتی قیمت طلا نیز در کوتاه‌مدت هزارو ۳۰۰ دلار و سطح مقاومتی آن نیز هزارو ۳۵۵ دلار خواهد بود.

ارز	قیمت (تومان)	تغییر
دلار آمریکا	۳۵۱۴	-۱
یورو	۳۸۹۷	+۷
پوند	۴۷۰۱	+۳۱
درهم	۹۶۱	-

طلا و سکه	قیمت	تغییر
طرح قدیم	۱،۰۸۴،۰۰۰	+۲۰۰۰
طرح جدید	۱،۰۸۶،۰۰۰	+۱۵۰۰
نیم	۵۴۴،۰۰۰	+۱۰۰۰
ربع	۲۸۰،۰۰۰	+۱۰۰۰
گرمی	۱۸۱،۰۰۰	+۲۰۰۰
گرم ۱۸ عیار	۱۱۰،۷۰۰	+۳۰۰
اونس (دلار)	۱۳۲۱.۸	+۳،۸